

KANTAR

Beleving van het Koninklijk Huis

Focusgroepen onder het Nederlands publiek

Elmara Bemer & Judith ter Berg

17 mei 2019

H6810

Ministerie van Algemene Zaken

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Samenvatting	6
3. Onderzoeksresultaten	8
Bijlagen	22

1
Inleiding

Aanleiding en doel onderzoek

In opdracht van de afdeling Communicatie Koninklijk Huis van de Rijksvoorlichtingsdienst heeft Kantar in april 2019 een kwalitatief onderzoek uitgevoerd.

De afdeling Communicatie Koninklijk Huis verzorgt de communicatie over het Koninklijk Huis en organiseert de mediabegeleiding bij publieke optredens van leden van het Koninklijk Huis. Om haar communicatieadvies te kunnen onderbouwen, wordt periodiek onderzoek gedaan naar de beleving van het Koninklijk Huis onder een representatie van het Nederlandse publiek.

Het doel van het onderzoek is om kennis en sentimenten over het Koninklijk Huis in kaart te brengen en na te gaan. De aandacht is vooral uitgegaan naar Koning Willem-Alexander en daarnaast naar Koningin Máxima en het Koningspaar.

De centrale vraag van het onderzoek luidt als volgt: *Welke kennis is er, en welke sentimenten leven er onder het Nederlandse publiek over het Koninklijk Huis?*

- Wat zijn volgens het Nederlandse publiek de taken van de Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima? Wordt de kernboodschap (samenbinden, vertegenwoordigen en aanmoedigen) die de grondslag vormt voor de communicatie herkend? Weet men wat Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima doen?
- Wat vindt het Nederlandse publiek van Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima? Hoe komen ze over? Welke kwaliteiten en eigenschappen worden hen toegedicht?
- Wat wil het Nederlandse publiek weten over Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima? Waar gaat hun interesse naar uit?

In de bijlage is een onderzoeksopzet opgenomen.

Leeswijzer

Kwalitatief onderzoek is open en exploratief. Het stelt ons in staat inzicht te verkrijgen in opvattingen van mensen en de achterliggende verklaringen daarvan. Bij deze vorm van onderzoek gaat het om het beschrijven van de diversiteit aan opvattingen en niet om de frequentie waarmee bepaalde uitspraken zijn gedaan. Dit betekent dat de resultaten uit dit kwalitatieve onderzoek niet te generaliseren zijn naar de verschillende doelgroepen. Als we het in dit rapport hebben over burgers, dan bedoelen we de burgers die aan dit onderzoek hebben deelgenomen, niet burgers in het algemeen.

In deze rapportage zijn citaten van deelnemers aan de focusgroepen opgenomen ter illustratie. Bij de citaten wordt vermeld aan welke groep de deelnemers hebben deelgenomen. We hebben het in het rapport over 35-plussers en 35-minners.

Groep 1 (35-70 jaar) -> 35-plussers

Groep 2 (18-34 jaar) -> 35-minners

2 Samenvatting

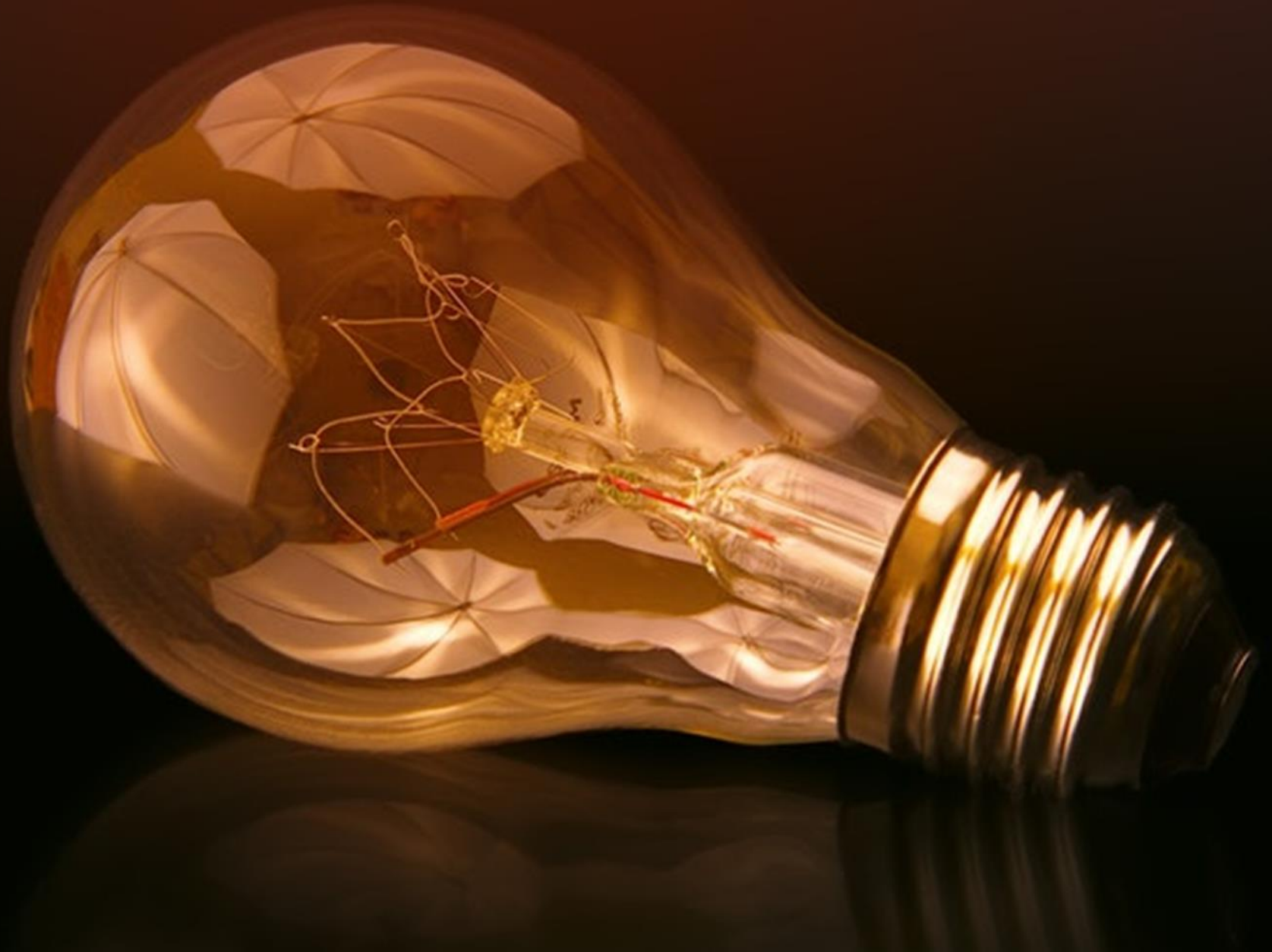

Samenvatting

- Koning Willem-Alexander roept voornamelijk positieve associaties op bij burgers. Ze hebben het in dit verband over de wijze waarop hij invulling geeft aan het Koningschap en zijn persoonlijkheid/het type persoon dat hij is. Het beeld en de uitstraling van Koning Willem-Alexander is zeer positief.
- Kernwaarden sympathiek, toegankelijk, betrokken, modern en dicht bij het volk, worden spontaan door burgers aan de Koning gekoppeld. Koning Willem-Alexander is modern, maar vooral vergeleken met zijn moeder, prinses Beatrix. Burgers die dit referentiekader minder op hun netvlies hebben (de 35-minners) koppelen het aspect modern niet snel aan de Koning.
- Burgers noemen een breed palet aan taken van Koning Willem-Alexander die onder te verdelen zijn in de categorieën: vertegenwoordigen en zakelijk, ceremonieel, maatschappelijk/ambassadeur, meelevend/steunend, bestuur en privé. De waarde van Koning Willem-Alexander is volgens burgers dat hij zorgt voor verbinding, stabiliteit en continuïteit in Nederland en dat hij economische kansen creëert.
- Koning Willem-Alexander hoeft volgens burgers geen rolmodel te zijn, daarvoor staat hij te ver van de mensen af. Men verwacht echter wel dat hij zich houdt aan algemeen geldende normen en waarden, hij voorbeeldig gedrag laat zien en zijn neutrale positie behoudt, wat betekent dat Koning niet vrij is om zijn mening te geven.
- Burgers herkennen naast de ondersteunende rol van Koningin Máxima voor Koning Willem-Alexander ook eigen taken zoals haar werk voor de VN, goede doelen en stichtingen, welke ze in de ogen van de burgers goed uitvoert. Men vindt het goed dat Koningin Máxima haar eigen werkzaamheden heeft, dit is goed voor Nederland en voor haarzelf.
- Men heeft oog voor de gouden kooi waar de dochters van Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima inzitten en vinden het prijzenswaardig dat ze hun dochters een zo normaal mogelijk leven proberen te laten leiden. Ze ondersteunen dat het gezin afgeschermd wordt. Men heeft de komende jaren geen verwachtingen van de dochters, ook niet van prinses Amalia. Als zij 18 jaar wordt kan ze bij een aantal officiële gelegenheden aanwezig zijn, hoewel dit langzaam opgebouwd mag worden. Men zou het interessant vinden om rond die leeftijd een interview met prinses Amalia te zien om haar beter te leren kennen.
- Burgers hebben vooral een passieve informatiebehoefte ten aanzien van Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima. Ze gaan niet actief op zoek naar informatie, maar pikken via verschillende kanalen informatie mee. De meesten zijn hier zelf tevreden over, ze hebben niet het idee wat te missen. Het valt inderdaad op dat burgers op deze manier redelijk tot goed op de hoogte zijn. De interesse is redelijk beperkt. Ze willen vooral van de grote dingen iets meekrijgen (zoals een incident of ramp, staatsbezoeken en Koningsdag) Een paar burgers zouden wel een beter beeld willen krijgen over wat Koning Willem-Alexander echt doet in het dagelijks leven, vooral op zakelijk gebied.

3

Onderzoeksresultaten

(Sfeer)Impressie

In dit onderzoek valt een aantal zaken op. Ten eerste dat de twee groepen inhoudelijk zeer veel overeenkomsten hebben (de uitkomsten zijn nagenoeg hetzelfde), maar dat de manier waarop deelnemers hiertoe komen verschillend is. In de 35-plussers groep praat men makkelijk en uit eigen beweging over de Koning, terwijl de deelnemers in de 35-minners groep meer tijd nodig hebben om na te denken. Het is duidelijk dat voor de 35-minners het onderwerp van de discussie op grotere afstand staat en ze er minder beleving bij hebben.

Wat verder opvalt is dat de deelnemers in de 35-plussers groep Koning Willem-Alexander en het Koninklijk Huis bekijken en beoordelen in de context van voorgangers, zoals Prinses Beatrix, en andere Koningshuizen, zoals het Belgische Koningshuis. In de 35-minners groep komt dit geheel niet ter sprake.

Burgers hebben voornamelijk positieve spontane associaties bij de Koning

Burgers hebben bijna uitsluitend positieve spontane associaties bij de Koning.

De associaties zijn te vangen in en aantal categorieën. Men noemt vooral associaties die te maken hebben met de wijze waarop Koning Willem-Alexander invulling geeft aan het Koningschap en de persoonlijkheid van de Koning en de type persoon die hij is. Maar associaties met betrekking tot de verschillende rollen en verantwoordelijkheden komen ook naar voren, net als verschillende familieleden.

Het valt op dat kernwaarden zoals **modern**, **betrokken**, **dichtbij het volk**, **sympathiek** spontaan worden gekoppeld aan Koning Willem-Alexander.

Invulling Koningschap

verantwoordelijk, wel overwogen, statig, meelevend, **dichtbij de mensen**, van alle markten thuis, vernieuwend, autoriteit, wil KH minder statig maken (noem mij maar Willem) gewoon gebleven, **modern**, spreekt wat onhandig, kundig, niet echt een leider, **betrokken**, discipline, geen baas,

Persoonlijkheid/type persoon

gevoelig, warm, emotioneel, **sympathiek**, Prins Pils, saai, degelijk, vriendelijk, serieus, rustig, gemoedelijk, spontaan, verlegen, mensenmens, bourgondisch, sport-minded, sociaal, rustig

Rollen en verantwoordelijkheden

Koning, vader, piloot, water management, oudste zoon, echtgenoot, volksvertegenwoordiger, familieman

Familie

Máxima, dochters/kinderen/prinsesjes, Koningshuis, Beatrix, Claus, Friso, Constantijn

Beeldbepalende gebeurtenissen

Koningsdag, troonrede, skivakantie

Waarde van de Koning

eenheid, verbroederend

Overig

keurslijf, kroon, stropdas, (te grote) pakken, oranje, leeftijdsgenoot, Dumpert, skifoto

Het beeld en de uitstraling van Koning Willem-Alexander is zeer positief

Als burgers wordt gevraagd om eigenschappen van Koning Willem-Alexander te benoemen en hem te beschrijven als persoon dan noemt men voornamelijk positieve eigenschappen en kenmerken. Men is vervolgens gevraagd welke eigenschappen zij belangrijk vinden voor een Koning en dan blijkt dat Koning Willem-Alexander meerdere van deze eigenschappen heeft namelijk, betrouwbaar, verbinden, intelligent en oprecht.

De Koning ...

... heeft een bepaald niveau	→	professioneel, (des)kundig, intelligent, zakelijk verantwoordelijk, goed voorbereid, rijper, rolmodel, degelijk, meegaand met tijd (modern)	<i>“Hij leest zich altijd goed in.” (35-plusser) “Hij gaat mee met zijn tijd, ten opzichte van Beatrix.” (35-plussers)</i>
... staat niet op afstand	→	gewoon, nuchter, tussen de mensen (dichtbij het volk), gelijkwaardig, toegankelijk , normaal, bereikbaar, laagdrempelig.	<i>“Hij is best wel gewoon denk ik.” (35-plusser) “Ik kan me voorstellen dat ik zomaar een leuk gesprek met hem kan hebben.” (35-plusser)</i>
... is op anderen gericht	→	sociaal, sympathiek , vriendelijk, betrokken , oprecht, trouw, betrouwbaar, kameleon, verbindend, familieman	<i>“Hij past zich gemakkelijk aan.”(kameleon) (35-minner) “Dat hij gewoon meedoet met Koningsdag.” (sympathiek) (35-minner)</i>
... heeft zowel een introverte als een extraverte kant	→	bedachtzaam, ingetogen, rustig, vrolijk, enthousiast, humor	<i>“Hij is niet iemand die op het podium gaat staan en gaat roepen wat hij er allemaal van vindt.” (35-minner)</i>
... laat zijn kwetsbare kant zien	→	open, geeft zich bloot, emotioneel, dicht bij zichzelf, oprecht.	<i>“Dat hij meer dan andere leden van het Koninklijk Huis over zijn emoties durft te praten. Hij durft zich bloot te geven, is open.” (35-minner)</i>
... heeft het soms moeilijk	→	ongemakkelijk en onhandig	<i>“Op bepaalde momenten heeft hij het moeilijk denk ik. (...) Het is ook voorstelbaar dat het ongemakkelijk kan zijn.” (35-plusser)</i>

Kernwaarden worden spontaan aan Koning Willem-Alexander toegeschreven (1/2)

Ook bij het bespreken van de persoon Koning Willem-Alexander blijkt dat een aantal kernwaarden als **sympathiek**, **toegankelijk**, **betrokken**, **modern** en **dicht bij het volk** spontaan aan de Koning worden toegeschreven.

Burgers vinden Koning Willem-Alexander **betrokken** omdat hij er is op de momenten die belangrijk zijn en er toe doen, zoals de ramp met de MH17. Ook zijn aanwezigheid bij sportevenementen wordt genoemd.

“Zodra er iets gaande is, iets aan de hand is dan treedt hij wel op de voorgrond.” (35-plusser)

Bij het bespreken van de waarde **modern** blijkt dat 35-plussers de Koning vooral modern vinden vergeleken met de wijze waarop Beatrix invulling gaf aan het Koningschap. De 35-minners, die deze vergelijking niet maken, zien Koning Willem-Alexander niet echt als een moderne man.

“We vinden hem vooral modern omdat we hem met Beatrix vergelijken.” (35-plusser)

“Hij is niet de typische moderne man. Eerder een beetje stoffig.” (35-minner)

Koning Willem-Alexander staat volgens burgers **dicht bij het volk** op een dag als Koningsdag waar hij samen met de inwoners van een stad feest viert, er geen afstand is en hij zich mengt onder het publiek. Ook doet hij soms ‘normale’ dingen zoals een tram nemen.

“Bij Koningsdag is niks hem te gek. Hij doet aan alles mee.” (35-plusser)

“Ik denk niet je hem snel door Den Bosch ziet lopen, maar binnen de mogelijkheden staat hij wel dichtbij.” (35-minner)

“Laatst zat hij ook in een tram. Hij probeert wel dicht bij het volk te zijn.” (35-minner)

Indien gevraagd vindt men ook dat Koning Willem-Alexander er **voor alle inwoners van Nederland** is. Men verbindt dit aan de verschillende groepen (bijvoorbeeld mensen met een beperking) en lagen (bijvoorbeeld achterstandswijken) in onze samenleving en stelt dat Koning Willem-Alexander daar geen onderscheid in maakt.

“Ik zie hem geen onderscheid maken tussen mensen die een paar ton hebben en iemand die weinig heeft.” (35-minner)

“Hij maakt geen onderscheid tussen iemand met of zonder hoofddoek, bij het handen geven.” (35-minner)

Kernwaarden worden spontaan aan Koning Willem-Alexander toegeschreven (2/2)

Het bieden van **troost** wordt niet spontaan genoemd door burgers maar herkent men wel. De ramp met de MH17 wordt als voorbeeld genoemd. Sommigen noemen het echter eerder medeleven dat Koning Willem-Alexander biedt dan troost en denken hierbij aan de aanslag bij Utrecht.

“Op TV zie je wel eens dat hij mensen troost kan bieden omdat hij ook het een en ander heeft meegemaakt. Ook het verlies van zijn broer.” (35-plusser)

“Als er wat gebeurt. Dat ze dan toch van zich laten horen en laten zien dat ze meeleven.” (35-plusser)

“Met MH17 dat vond ik wel goed. Volgens mij heeft hij ook familieleden ontmoet in een ruimte.” (35-minner)

Tot slot blijkt dat het doen en laten van familieleden geen negatieve invloed heeft op het beeld dat men heeft van de Koning. In de groep 35-minnars noemt iemand dat Prins Bernhard veel geld heeft en huizen verhuurt in Amsterdam. Enkele burgers weten dit via nieuwssites. Dit staat voor deze burgers echter geheel los van Koning Willem-Alexander en beïnvloedt niet de manier waarop zij hem zien.

Daarbij valt op dat men geen helder beeld heeft van welke personen er tot het Koninklijk Huis behoren. Het is helder dat men vooral aan Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima denken en desgevraagd wordt Prinses Margriet genoemd, en ook Prinses Laurentien.

Burgers benoemen veel taken en verantwoordelijkheden van Koning Willem-Alexander (1/2)

Gevraagd naar de activiteiten van Koning Willem-Alexander noemen burgers een groot scala aan activiteiten die onder te verdelen zijn in de volgende taken: vertegenwoordigen en zakelijk, ceremonieel, maatschappelijk/ambassadeur, meelevend/steunend, bestuur en privé. Hieruit blijkt dat alle facetten van het Koningschap door burgers worden benoemd aan de hand van de dingen die hij doet.

Vertegenwoordigen en zakelijk

- Nederland en het KH vertegenwoordigen
- Handelsmissies
- Staatsbezoeken
- Ontvangen van staatshoofden
- Uithangbord en netwerken
- Landen bezoeken (connecties behouden), contacten onderhouden buitenland/andere koningen
- Watermanagement
- Werk,- en bedrijfsbezoeken
- Lezingen geven

Meelevend en steunend

- Rampen
- Optreden bij belangrijke gebeurtenissen
- Meegaan met militaire met oefening
- Aanwezigheid (sport) evenementen bijwonen (bijv. Olympische spelen)
- Gratie verlenen

Ceremonieel

- Troonrede voorlezen
- Koningsdag
- Openingen van gebouwen en bedrijven
- Dodenherdenking
- Bevrijdingsdag
- Onderscheidingen (Willemsorden en Ridderorden)
- Benoemingen
- Lintjes doorknippen
- Gastheer van het land

Bestuur

- Staatshoofd
- Akkoord op regering geven/regering benoemen
- Ondertekenen wetten
- Contact met Premier Rutte
- Bestuur van NL

Maatschappelijk/ambassadeur

- NL doet
- Deelname/voorzitter stichtingen
- Ambassadeur goede doelen (Oranje Fonds)
- Koningsspelen
- Bezoek steden
- Bezoek achterstandswijken
- Verbinden
- Samenbrengen
- Maatschappij één laten voelen

Privé

- Vakantie vieren
- Skiën
- Piloot
- Vader
- Echtgenoot

Burgers benoemen veel taken en verantwoordelijkheden van Koning Willem-Alexander (2/2)

In de communicatie is het de inzet om te laten zien dat Koning Willem-Alexander een vertegenwoordigende, samenbindende en aanmoedigende rol heeft. De **vertegenwoordigende** rol benoemen burgers expliciet als taak, net als de **samenbindende**. De **aanmoedigende** noemt men niet expliciet maar wel aan de hand van zijn activiteiten, dus men herkent deze rol wel degelijk.

De Staatrechtelijke rol wordt niet expliciet genoemd (in één van de groepen spreekt men over Bestuur), maar wordt wel gekoppeld aan Koning Willem-Alexander. Ze zien dat dit een formele rol is en geen politieke rol. Burgers noemen het onderteken van wetten, contact met Premier Rutte en regering goedkeuren. Ook noemen ze het voorlezen van de troonrede, maar dit zien burgers meer als een ceremoniële taak dan een staatsrechtelijke.

Koning Willem-Alexander heeft volgens de meeste burgers geen politieke rol en vinden dat goed. Mede doordat hij een langere periode regeert is het belangrijk dat hij boven de partijen staat. Het is niet helemaal duidelijk of iedereen een accuraat beeld heeft van de bevoegdheden van Koning Willem-Alexander. Enkele burgers hebben het idee dat Koning Willem-Alexander toch ook een politieke rol heeft.

Waarde van Koning Willem-Alexander: verbinding, stabiliteit en continuïteit, en economische kansen creëren

Zorgen voor verbinding tussen de Nederlandse bevolking, voor samenhang en een gevoel van een Nederlandse identiteit, zien burgers als de waarde van Koning Willem-Alexander. In de ogen van de burgers vervult Koning Willem-Alexander deze rol goed. Men denkt aan rampen of reageren op grote incidenten, maar ook aan het bijwonen van sportevenementen.

“Denk dat het Koningshuis Nederland wel één maakt.” (35-minner)

“Jaren geleden is er een ramp geweest en toen heeft hij zijn mening erover gegeven en dat heeft hij goed gedaan’ (35-plusser)

“Ik moet meteen denken aan zo’n toespraak als er iets gebeurd is. En aan sport. Dat verbreedert wel.” (35-plusser)

“Ik denk dat het zijn voornaamste functie is.” (35-minner)

“Hij is nauw betrokken bij sport.” (35-plusser)

Daarnaast zorgt Koning Willem-Alexander voor stabiliteit en continuïteit in een politiek systeem waar er om de vier jaar verkiezingen zijn.

“De ministers zitten er acht jaar. En hij zit er wel 30 jaar of langer. Ik denk dat het belangrijk is voor een langdurige relatie. Dat hij een vertrouwensband met het land kan hebben.” (35-plusser)

Ondanks dat Koning Willem-Alexander geen invloed heeft op politiek niveau heeft hij dit wel op economisch gebied. Hij heeft invloed in het vertegenwoordigen van Nederland en het creëren van kansen. Koning Willem-Alexander kan de eerste stap zetten en deuren openen voor het bedrijfsleven.

“Formeel gezien heeft hij niks te vertellen, maar door overal naartoe te gaan, zijn gezicht te laten zien, denk ik toch dat hij invloed heeft.” (35-plusser)

“Vertegenwoordigen is veel belangrijker dan wij ons inbeelden.” (35-plusser)

“We zijn een handelsland dus dat is echt het hoofdbelang.” (35-plusser)

“Zij zijn het gezicht van Nederland.” (35-plusser)

Het aanmoedigen en aandacht geven wordt niet spontaan genoemd maar desgevraagd herkennen burgers het wel.

“Ik zie het wel terugkomen. Koningsspelen, Boomplantdag, Dat soort dingen. Kinderpostzegels.” (35-minner)

“Appeltjes van Oranje.” (35-plusser)

Men laat zich mild uit over de **kosten** van het Koninklijk Huis. Een enkeling heeft het over hoger kosten, maar geeft ook aan dat deze kosten meevallen vergeleken met het Presidentschap. Men heeft ook het gevoel dat het zijn geld wel opbrengt. Het is veelzeggend dat bij de spontane associaties met Koning Willem-Alexander het onderwerp kosten niet naar voren wordt gebracht.

Koning Willem-Alexander hoeft geen voorbeeld te zijn, maar zich wel voorbeeldig gedragen

Koning Willem-Alexander is voor burgers geen rolmodel. Daarvoor staat hij te ver van burgers af. Men kan zich - door zijn unieke positie - niet met hem identificeren, wat volgens burgers wel belangrijk is voor een rolmodel. Tegelijkertijd wordt tijdens de discussie direct duidelijk dat burgers er geen behoefte aan hebben om Koning Willem-Alexander als voorbeeld te zien. Dit verwachten ze ook niet van hem.

“Zou mijn zoon hem als rolmodel zien? Die kijkt meer naar Jesse Klaver.” (35-plusser)

“Daarvoor staat hij te ver van mij af, om hem als een voorbeeld te kunnen zien.” (35-plusser)

“Je kunt je niet met hem identificeren.” (35-plusser)

“Hij hoort geen voorbeeld te zijn, hij moet vooral verantwoordelijk zijn.” (35-plusser)

Burgers verwachten wel dat Koning Willem-Alexander met zijn gedrag blijk geeft van het zich houden aan algemeen geldende normen en waarden. Ook stellen ze dat hij moet oppassen met wat hij zegt en wat hij doet. Koning Willem-Alexander moet zich volgens burgers er bewust van zijn dat hij door zijn positie altijd onder een vergrootglas zal liggen. Er wordt op hem gelet wat betekent dat hij niet uit de pas kan lopen. Koning Willem-Alexander is daarom minder vrij in zijn doen en laten en kan niet zijn persoonlijke mening geven. Koning Willem-Alexander moet zijn neutrale positie behouden.

“Omdat hij in de spotlights staat moet hij meer aan de normen en waarden voldoen denk ik.” (35-plusser)

“Hij kan zich niet op zaterdagavond in een plaatselijke kroeg gaan bezatten.” (35-minner)

“Hij moet wel neutraal blijven. Ik zou ook niet weten voor welke voetbalclub hij is.” (35-minner)

Koningin Máxima heeft naast een ondersteunende rol ook haar eigen taken en doet dit goed

Koningin Máxima heeft volgens burgers dezelfde taken als Koning Willem-Alexander, zoals aanwezig zijn bij staatsbezoeken en ceremoniële taken. Men vindt dat ze dit heel goed doet. Burgers vinden tevens dat Koningin Máxima een belangrijke bijdrage levert aan de uitstraling van het Koninklijk Huis.

“Indirect is zij nog steeds het gezicht van het Koninklijk Huis.” (35-plusser)
“Ik denk dat zij ook wel een bepaalde x-factor heeft die goed is voor het Koningshuis.” (35-plusser)

Daarnaast zien burgers dat Koningin Máxima vele eigen taken vervult. Burgers noemen: microkrediet, werk voor de VN (men weet niet precies wat: *“wel iets hoogs”*), vrijwilligerswerk, stichtingen (voor mensen die niet veel hebben, blaasmuziek, muziek voor kinderen, onderwijs) betrokkenheid bij goede doelen, culturele activiteiten, iets met duurzaamheid en moeder zijn. Ze vinden het belangrijk en goed dat Koningin Máxima haar kwaliteiten in kan zetten; goed voor het land en voor haarzelf.

“Hier in Den Bosch is ze bij een werk warenhuis geweest, die met mensen met een beperking werken. Ze laat heel erg een sociaal gezicht zien.” (35-plusser)
“Claus was hartstikke depressief omdat hij niks te doen had.” (35-plusser)
“Ze is natuurlijk afgestudeerd econoom.” (35-plusser)

Samen komen Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima over als een gelukkig echtpaar en een solide stel. Ze vullen elkaar goed aan en zijn samen in evenwicht.

“Ze zijn wel echt Koning en Koningin, als één. Ik vind wel dat ze bij elkaar horen.” (35-minner)
“Het heeft hem wel wat gedaan, dat hij met haar is. Hem bijstaan. Dat heeft hem wel veel opgeleverd. Ik denk dat zij hem wel positief veranderd heeft.” (35-minner)

Burgers hebben op de korte termijn geen verwachtingen van de drie dochters

Een van de rollen van Koning Willem-Alexander die burgers spontaan noemen is zijn rol als vader. Men ziet Koning Willem-Alexander als een zorgzame, warme en fijne vader die er voor zijn dochters is.

“Als hij er is, dan is hij er. Dat zie je ook met Koningsdag, met knuffelen enzo.” (35-plusser)

“Hij probeert het zo makkelijk mogelijk te maken voor hen te maken.” (35-minner)

Burgers herkennen dat het gezin van Koning Willem-Alexander wordt afgeschermd en vinden dat een goede zaak. De familie heeft recht op een gezinsleven en de dochters verdienen een zo zorgeloos mogelijke jeugd buiten de spotlights. Men denkt men dat het belangrijk is voor de ontwikkeling van de dochters dat ze relatief vrij kunnen opgroeien en worden afgeschermd.

“Ze moeten toch ook gewoon een gezin kunnen zijn. Die kinderen gaan ook gewoon naar school” (35-plusser)

‘Ik denk dat hij dat zelf ook wel belangrijk heeft gevonden. Dat hij gewoon kon studeren.” (35-minner)

Op de vraag of de dochters een publieke rol hebben is het antwoord unaniem “nee”. Burgers hebben bovendien op dit moment geen verwachtingen van de dochters van Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima, ook niet van de oudste dochter Prinses Amalia. Als zij 18 jaar wordt of klaar is met haar studie zien sommigen voor zich dat ze vaker bij officiële gelegenheden aanwezig zal zijn. Andere burgers vinden het lastiger om te benoemen vanaf welk moment ze iets verwachten van Prinses Amalia. Zij denken dat het een rol is waarin de prinses langzaam zal groeien.

“Wat ik verwacht? Lekker kind zijn.” (35-minner)

“Op haar 18de krijgt ze een inkomen dus dan zal ze wel dingen moeten doen.” (35-plusser)

‘Laat haar daar maar lekker ingroeien.”(35-plusser)

Burgers geven wel aan dat ze haar na haar 18de verjaardag graag beter zouden willen leren kennen, bijvoorbeeld door middel van een interview.

“Ik kan me voorstellen dat er een keer een interview komt. Dat we een beter beeld van haar krijgen. Misschien wanneer ze tussen de 18 en 25 jaar is.” (35-minner)

Burgers achten zichzelf voldoende op de hoogte. Sommigen willen meer zien van wat Koning Willem-Alexander doet

Over het algemeen hebben burgers het gevoel dat ze voldoende weten over de activiteiten van Koning Willem-Alexander. Burgers krijgen via verschillende kanalen informatie over de activiteiten van Koning Willem-Alexander en het Koninklijk Huis. De volgende kanalen worden genoemd:

- (Online) nieuws: NU.nl, telegraaf, Brabants Dagblad, NOS, RTL Nieuws
- Bladen: Weekend, Privé, Story
- Social media: Facebook, Twitter, Instagram, Dumpert
- TV programma's : Blauw Bloed, Shownieuws, RTL Boulevard, Lucky TV (DWDD)

“Wat hij allemaal aan het doen is zie ik via LuckyTV.” (35-plussers)
“Mijn oma vindt het leuk als ik meekijk met Blauw Bloed, dus dat zie ik.” (35-minner)

Verschillende burgers zouden toch wel een beter beeld willen krijgen van wat Koning Willem-Alexander precies doet en waar hij zich mee bezig houdt. Specifiek noemt een aantal dat de rol die Koning Willem-Alexander heeft in het aanjagen van economische activiteiten nadrukkelijker naar voren mag komen. Ze geven aan er onvoldoende beeld bij te hebben.

“Meer zichtbaar zijn. Ik moest net echt even denken wanneer heb ik hem gezien.” (35-plusser)
“Wat doet hij nou.” (35-minner)
“Zakelijk zien we hem niet zoveel. Maar daar ben ik wel nieuwsgierig naar. Dat weten we eigenlijk niet. Hij mag wel iets meer op de voorgrond treden.” (35-minner)

Het valt op dat men het verder lastig vindt om specifiek aan te geven waarover ze graag meer of vaker geïnformeerd zouden willen worden omdat hun beeld van wat Koning Willem-Alexander allemaal doet naar eigen zeggen te beperkt is.

“Ik weet niet wat ik zou willen zien. (...)Ik weet niet wat hij doet en wat ik mis.” (35-plusser)

Daarnaast komt naar voren dat burgers vooral op de hoogte gehouden willen worden van de in hun ogen belangrijke en grotere activiteiten (ramp/gebeurtenis in samenleving, staatsbezoeken en Koningsdag). Naar deze informatie gaan burgers niet op zoek maar die pikt men op via verschillende kanalen. Men is wisselend geïnteresseerd in de onderwerpen die bijvoorbeeld bij RTL Boulevard en Shownieuws worden besproken. Uiteindelijk krijgt men toch aardig wat mee via de verschillende kanalen.

“Ik zoek het niet speciaal op. Het is niet dat ik even op ga zoeken ga naar wat hij deze week gedaan heeft ” (35-minner)
“Het is niet dat ik het opzoek maar als het ik het voorbij zie komen dan klik ik er wel op.” (35-minner)

Een paar burgers zijn bekend met de Instagramaccounts van het Koninklijk Huis, Koning Willem-Alexander en Koning Máxima. Enkele burgers volgen Koningin Máxima.

Tot slot, advies voor Koning Willem-Alexander

Aan het einde van de discussie is burgers gevraagd of ze nog een advies hebben voor Koning Willem-Alexander. Hieronder een compilatie.

- Men wil graag af en toe een kijkje in het leven van de Koning Willem-Alexander. Burgers denken bijvoorbeeld aan een toespraak waarin Koning Willem-Alexander mensen meeneemt in zijn leven en dat van zijn gezin. Dit mag één á twee keer per jaar. Ook Instagram wordt hier genoemd als een manier.
- Meer laten zien van de zakelijke/economische rol van Koning Willem-Alexander
- Koning Willem-Alexander moet vooral zichzelf (en normaal) blijven.
- Buiten de troonrede mag Koning Willem-Alexander een gewone rede houden over hoe het gaat met Nederland. Niet over het financiële plaatje maar een luchtiger verhaal.
- Een mooi maatpak aanschaffen.
- Op tijd met pensioen gaan, zodat hij ook nog van zijn leven kan genieten.

Bijlagen

Bijlage 1: onderzoeksopzet

Er zijn twee focusgroepen uitgevoerd met burgers: een groep met 'jongere' burgers en een groep met 'oudere' burgers.

Groep 1 met acht deelnemers – leeftijd 35-70 jaar

- Spreiding op geslacht
- Spreiding op opleiding (MBO 2-3 t/m WO)
- Spreiding op woonplaats (Den Bosch en omgeving)
- Spreiding op waardering voor het Koninklijk Huis

Groep 2 met acht deelnemers – leeftijd (18-34 jaar)

- Spreiding op geslacht
- Spreiding op opleiding (MBO 2-3 t/m WO)
- Spreiding op woonplaats (Den Bosch en omgeving)
- Spreiding op waardering voor het Koninklijk Huis

De deelnemers zijn uitgenodigd door een gespecialiseerd selectiebureau. Het bureau hanteerde daarbij een selectievraag om zo een brede selectie van deelnemers samen te stellen. Het ging om de volgende selectievraag: Geef op een schaal van 1 t/m 10 aan hoeveel waardering u heeft voor het Koninklijk Huis. Burgers die de uiterste antwoorden hebben gegeven zijn uitgesloten van onderzoek. Deelname aan een discussie door burgers met "extreme" positieve of negatieve standpunten kunnen sfeerbepalend zijn en daarmee de uitkomsten ten onrechte beïnvloeden.

Om de meest natuurlijke en spontane reactie van deelnemers te krijgen is het onderwerp van het onderzoek vooraf niet bekend gemaakt. Bij de werving en selectie is daarom - naast de waardering voor het Koninklijk Huis – ook gevraagd naar de waardering voor: het onderwijs, de zorg, de Nederlandse regering, de persoonlijke vrijheid in Nederland en de democratie.

Het onderzoek vond plaats in Den Bosch op 8 april 2019.